

EUROPE DIRECT

Lučenec

XI. ročník Marec 2023

Marec

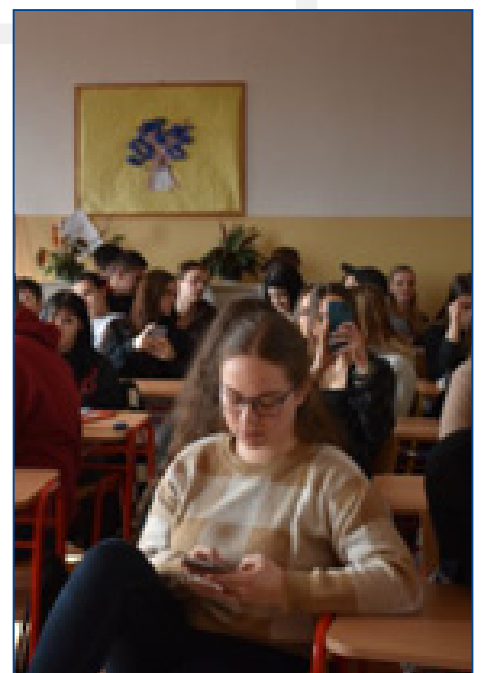
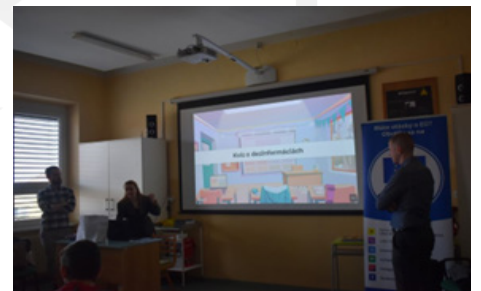
Elektronický
informačný

BULLETIN

AKTIVITY ED LUČENEC

DEZINFOTOUR – OA LUČENEC A SZŠ LUČENEC

Dezinformácie predstavujú jeden z kľúčových spoločenských problémov, keďže sa im darí polarizovať spoločnosť. Medzi ohrozenú skupinu, ktorá sa stretáva s dezinformáciami patria aj žiaci základných škôl a študenti stredných škôl. 07.03.2023 sme pokračovali v našej DEZINFOTOURE na Obchodnej akadémii v Lučenci a Strednej zdravotníckej škole v Lučenci za účasti predstaviteľov Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Študenti uvedených škôl mali možnosť získať cenné informácie v oblasti dezinformácií a svoje znalosti si mohli otestovať formou kvízu cez aplikáciu Kahoot.

VYHODNOTENIE VÝTVARNEJ SÚŤAŽE EÚ V MOJOM REGIÓNE

Informačné centrum Europe Direct Lučenec v spolupráci s mestom Lučenec vyhlásilo začiatkom roka 2023 výtvarnú súťaž „EÚ v mojom regióne“. Cieľom súťaže bolo podnietiť širokú verejnosť, aby prostredníctvom výtvarných prác objavili a prezentovali projekty financované z EÚ

vo svojom regióne a tiež vyjadrila ako EÚ pomohla podľa ich názoru v regióne v rôznych aspektoch každodenného života. Súťaž bola organizovaná v rámci komunikačnej kampane „Európa v mojom regióne“. Súťažilo sa v 3. kategóriách a verejnosť mohla zaslať výtvarné práce do konca febru-

ára 2023. Do súťaže bolo zaradených 77 kvalitných a originálnych prác a porota mala ťažkú úlohu pri výbere víťazov v jednotlivých kategóriách. 2.marca 2023 zaslala porota v zložení Jana Bialová, Marianna Žilková a Peter Kollár a vybrala výtvarné diela v nasledovnom poradí:

1. KATEGÓRIA (5-10 ROKOV):

1. miesto:

Tamara Odzganová, Lovinobaňa – názov diela: Moji kamaráti

2. miesto:

Sebastian Prečuch, Lučenec – názov diela: Haličský zámok

3. miesto:

Natália Chudá, Lučenec: názov diela: Naše krásne lesy – naše bohatstvo

2. KATEGÓRIA (11-17 ROKOV):

1. miesto:

Emily Ringlerová, Žilina – názov diela: Európa v Žilinskom kraji – Europe Direct

2. miesto:

Zuzana Milátová, Žilina – názov diela: Čas ukáže – že rozhodnutie bolo správne

3. miesto:

Dominika Vargicová, Lučenec – názov diela: Mesto v srdci Európy

ŠPECIÁLNA CENA POROTY V TEJTO KATEGÓRIÍ:

Lea Ďurošová, Lučenec – názov diela: Turistická magistrála

3. KATEGÓRIA (18-99 ROKOV) – porota udelila len prvé miesto:

1. miesto:

Júlia Ďurášová, Poprad – názov diela: Život v meste v noci

ŠPECIÁLNA CENA ED LUČENEC :

Sebastian Gonzales, Lučenec – názov diela: Nová cyklotrasa na Ľadovo

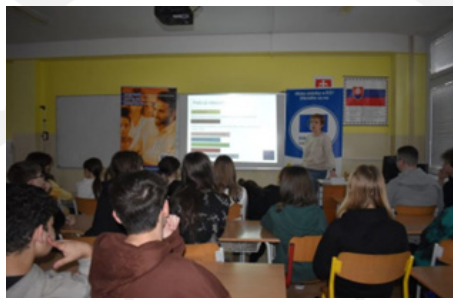
Výhercom výtvarnej súťaži „Môj život v EÚ“ boli slávnostne odovzdané ceny na vernisáži výstavy dňa 20.3.2023 o 13.00 hod. na Radnici v Lučenci. Výstava výtvarných prác je dostupná širokej verejnosti v Radnici Lučenec do 15.04.2023.

DEZINFOTOUR – ZŠ L.NOVOMESKÉHO LUČENEC

Dezinformácie predstavujú jeden z kľúčových spoločenských problémov, keďže sa im darí polarizovať spoločnosť. Medzi ohrozenú skupinu, ktorá sa stretáva s dezinformáciami patria aj žiaci základných škôl a študenti stredných škôl. 15.03.2023 pokračovalo centrum Europe Direct Lučenec svoju tohtoročnú DEZINFOTOUR na Základnej škole L. Novomeského v Lučenci. Žiaci 7. ročníka školy si okrem prednášky na tému dezinformácie mali možnosť prostredníctvom praktického cvičenia overiť svoje znalosti, či informácia, ktorá im bola poskytnutá je pravdivá alebo falošná.

EURÓPSKA ÚNIA PRE DETI

Vo štvrtok 30.03.2023 sme navštívili Základnú školu pre žiakov s NKS internátna v Lučenci, kde sme pre žiakov pripravili prezentáciu o Európskej únii a interaktívne sme im predstavili jednotlivé krajiny EÚ prostredníctvom vlajok, jazykov, gastronómie a dominánt.

NOVINKY Z EÚ

WHATSAPP SLÚBIL DODRŽIAVAŤ PRAVIDLÁ EÚ, LEPŠIE INFORMOVAŤ POUŽÍVATEĽOV A REŠPEKTOVAŤ ICH ROZHODNUTIA PRI AKTUALIZÁCIÁCH

Po rozhovoroch s orgánmi EÚ na ochranu spotrebiteľa a Európskou komisiou sa spoločnosť (združenými v [sieti CPC](#)) WhatsApp zaviazala transparentnejšie meniť podmienky poskytovania služieb. Okrem toho uľahčí používateľom odmietnutie aktualizácií, keď s nimi nesúhlasia, a jasne vysvetlí, kedy po takomto odmietnutí používateľ stratí možnosť využívať služby WhatsApp. WhatsApp takisto potvrdil, že osobné

údaje používateľov sa neposkytujú tretím stranám ani iným spoločnostiam skupiny Meta – ani Facebooku – na reklamné účely. [Sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa \(CPC\)](#) bude aktívne monitorovať, ako WhatsApp plní tieto záväzky v rámci akýchkoľvek budúcich úprav svojej politiky a v prípade potreby presadí ich dodržiavanie aj prípadnými pokutami.

KOMISIA NAVRHUJE AKTUALIZOVANÉ POŽIADAVKY NA VODIČSKÉ PREUKAZY A LEPŠIE CEZHraničné PRESADZOVANIE PRAVIDIEL CESTNEJ PREMÁVKY

Komisia predstavila návrhy na modernizáciu pravidiel o vodičských preukazoch. Patrí k nim zavedenie digitálneho vodičského preukazu platného v celej EÚ a nové ustanovenia na uľahčenie cezhraničného presadzovania pravidiel cestnej premávky. Nové pravidlá zlepšia bezpečnosť všetkých účastníkov cestnej premávky prostredníctvom týchto opatrení:

- Minimálne dvojročné skúšobné obdobie od zloženia skúšky v prípade nových šoférov a pravidlo nulovej tolerancie jazdy pod vplyvom alkoholu.
- Možnosť, aby mladí ľudia zložili vodičskú skúšku a začali jazdiť na osobných i nákladných autách so sprievodom už vo veku 17 a získavali tak šoférske skúsenosti.
- Prispôbiť výcvik vodičov i skúšky tak, aby ich lepšie pripravili na prítomnosť zraniteľných účastníkov premávky na cestách.
- Cielenejšie posúdenie zdravotnej spôsobilosti. Zohľadňujú sa napríklad pokroky v liečbe chorôb ako cukrovka. Vodičom sa odporúča, aby aktualizovali svoje šoférske schopnosti a vedomosti, a držali tak krok s technologickým vývojom.

Digitálny vodičský preukaz

V snahe uľahčiť uznávanie vodičských preukazov medzi členskými štátmi Komisia navrhuje zaviesť svetovú novinku: digitálny vodičský preukaz. Bude sa oveľa jednoduchšie dať nahradiť, obnoviť alebo vymeniť, pretože všetky postupy budú online. Rov-

nako bude jednoduchšie pre občanov tretích krajín s porovnateľnými normami bezpečnosti cestnej premávky vymeniť svoj vodičský preukaz za únijný. Aktualizované pravidlá skúšok zohľadnia prechod na vozidlá s nulovými emisiami. Posudzovať

sa budú napríklad vedomosti a zručnosti potrebné pri moderných pomocných systémoch riadenia a iných automatizovaných technológiách. Súčasťou výcviku nových šoférov budú aj informácie o tom, ako štýl šoférovania ovplyvňuje množstvo

ich emisií (napríklad moment preradenia). V neposlednom rade sa v prípade vozidiel na alternatívne palivo upraví prípustná celková hmotnosť vozidiel kategórie B, keďže vozidlá s nulovými emisiami poháňané batériou môžu byť ťažšie.

Cezhraničné presadzovanie pravidiel cestnej premávky

V návrhu sa zavádza možnosť, aby trestné orgány získali prístup k vnútroštátnym registrom vodičských preukazov. Ďalej Komisia navrhuje posilniť úlohu zriadených vnútroštátnych kontaktných miest, aby mohli lepšie spolupracovať s trestnými orgánmi vyšetrujúcimi priestupky. Pomôžu tak riešiť aktuálne nedostatky v spolupráci medzi členskými štátmi pri vyšetrowaní priestupkov. Doplnením týchto priestupkov sa pomôže predchádzať beztrestnosti a zlepšia sa možnosti členských štátov pokutovať vodičov z iných členských štátov za dopravné priestupky. Zaručí sa tak rovnaké zaobchádzanie, bez ohľadu na to, kde má páchatel' pobyt. Okrem toho sa v súčasnosti predpisy vzťahujú na najčastejšie a najzrejmšie priestupky, ako prekročená rýchlosť a jazda pod vplyvom alkoholu. Komisia navrhuje do ich rozsahu zahrnúť aj tieto dopravné priestupky:

- nedodržanie dostatočnej vzdialenosti medzi vozidlami,
- nebezpečné predbiehanie,
- nebezpečné parkovanie,
- prejedenie jednej alebo viacerých plných bielych čiar,
- jazda v protismere,
- nedodžiavanie pravidiel využívania núdzových koridorov,
- jazda v preťaženom vozidle.

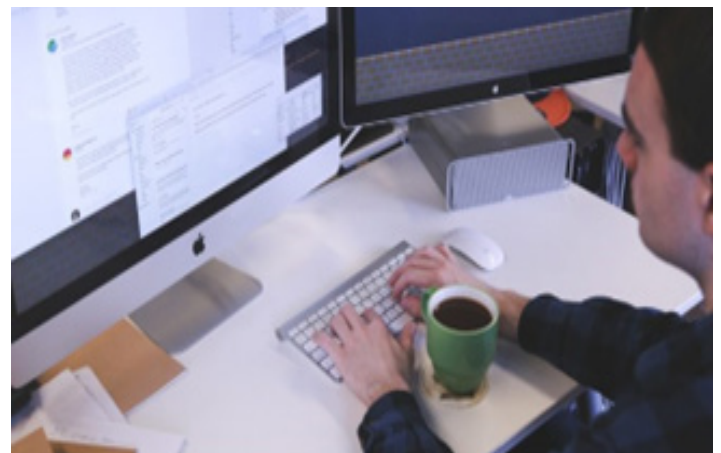
Zákaz riadenia vozidla platný v celej EÚ

Zavedie sa tiež nový systém, ktorý umožní zákaz riadenia motorového vozidla platný v celej EÚ, keď sa členský štát rozhodne takýto zákaz vydať v prípade vodiča, ktorý sa dopustil priestupku na jeho území. Návrh sa vzťahuje na vážne dopravné priestupky, ako je nadmerná rýchlosť, jazda pod vplyvom alkoholu alebo drog, ako aj dopravné priestupky, ktoré zapríčinia úmrtie alebo vážne zranenia.

KOMISIA SCHVÁLILA 151 REFORMNÝCH PROJEKTOV V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH NA POSILNENIE ICH ODOLNOSTI A KONKURENCIESCHOPNOSTI

Komisia schválila nové kolo 151 projektov v rámci Nástroja technickej podpory s cieľom podporiť všetky členské štáty pri príprave, navrhovaní a vykonávaní 326 významných reforiem v roku 2023. Podporované projekty sú reakciou na potrebu reforiem, ktorú vyjadrili členské štáty, a zároveň sú úzko prepoje-

né s prioritami Európskej únie v oblasti modernej a efektívnej verejnej správy, stratégií udržateľného rastu a odolných hospodárstiev. Mnohé reformné projekty sa týkajú aj výziev, ktoré sa riešia v [plánoch obnovy a odolnosti](#) a pláne [RE-PowerEU](#). Prehľad reformných projektov na Slovensku je k dispozícii [tu](#)

KOMISIA VYPLATILA V RÁMCI PLÁNU OBNOVY A ODOLNOSTI DRUHÚ PLATBU SLOVENSKU VO VÝŠKE 709 MILIÓNOV EUR

Platba sa uskutočnila vďaka tomu, že Slovensko splnilo míľniky a ciele súvisiace s druhou platbou. Slovensko dostalo granty vo výške 709 miliónov eur vďaka splneniu 14 míľnikov a dvoch cieľov spojených s druhou platbou. Týkajú sa reforiem v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, zdravotnej starostlivosti, výskumu a inovácií, systémov na prilákanie kvalifikovaných pracovníkov, reforiem na podporu digitalizácie, zlepšenia obehového hospodárstva, ako aj opatrení na boj proti praniu špinavých peňazí a na urýchlenie postupov verejného obstarávania. Platba sa vzťahuje aj na investície zamerané na ochranu prírody a biodiverzity. Celkový Plán obnovy a odolnosti Slovenska ráta

s grantovou podporou vo výške 6 miliárd eur. Slovensko z neho doposiaľ dostalo 1,9 miliardy eur vo forme grantov. Zahŕňa to predbežné financovanie vo výške 823 miliónov eur, ktoré dostalo v októbri 2021, prvú platbu vo výške 399 miliónov eur prijatú v júli 2022 a dnešnú druhú platbu. Platby v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF), ktorý je kľúčovým nástrojom NextGenerationEU, sú založené na plnení míľnikov a cieľov. Závisia teda od toho, ako členské štáty vykonávajú investície a reformy uvedené v ich príslušných národných plánoch obnovy a odolnosti. Sumy vyplatené členským štátom sa zverejňujú v [hodnotiacej tabuľke](#), v ktorej sa uvádza pokrok dosiahnutý

pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ako celku a jednotlivých plánov podpory obnovy a odolnosti. Viac informácií o postupe žiadosti o platbu v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti nájdete v týchto [otázkach a odpovediach](#).

NÁRODNÝ PRIESKUM EUROBAROMETRA: VÄČŠINA SLOVÁKOV NECHCE BUDÚCNOSŤ KRAJINY MIMO EÚ

Poznáme výsledky najnovšieho štandardného Eurobarometra 98, ktorý sa zameria na prieskum verejnej mienky na Slovensku vo vzťahu k Európskej únii. Z prieskumu vyplýva, že aktuálnu situáciu na Slovensku vníma negatívne osem z desiatich obyvateľov krajiny (79%). Ľudia na Slovensku sú v tomto ohľade pesimistickejší v porovnaní s obyvateľmi EÚ krajín, s ktorými Slovensko susedí. Podobne negatívne vnímajú ľudia na Slovensku aj súčasnú ekono-

mickú situáciu v krajine (83%). Za najzásadnejší problém, ktorému musí Slovensko v súčasnosti čeliť, považujú obyvatelia rastúce ceny, infláciu a náklady na život (65%). V porovnaní so Slovenskom rezonuje v EÚ27 vo väčšej miere predovšetkým problematika životného prostredia (14% oproti 3% na Slovensku). Približne tretina (32%) obyvateľov Slovenska vníma EÚ pozitívne, ďalších 33% obyvateľov ju vníma neutrálne a 35% negatívne. Takmer tretina

(31%) obyvateľov Slovenska si myslí, že Slovensko by dokázalo lepšie čeliť budúcnosti, ak by bolo mimo EÚ. Naopak, s budúcnosťou Slovenska mimo EÚ nesúhlasila viac ako polovica (56%) opýtaných (+ 12 percentuálnych bodov oproti letu 2022). Dôvera vo vládu a v parlament na Slovensku dosiahla historické minimum. Vláde SR a NR SR momentálne dôveruje len niečo viac ako desatina obyvateľov krajiny (14%). Dôvera v EÚ je na Slovensku aktuálne

na úrovni 37%. Severoatlantickej aliancii (NATO) dôveruje približne tretina (30%) obyvateľov Slovenska, čo je výrazne pod priemerom EÚ27 (50%). 38% Slovákov súhlasí s nákupom a dodávkami vojenského materiálu na Ukrajinu zo strany EÚ. Zber dát v rámci štandardného prieskumu Eurobarometer 98 prebehol na Slovensku formou osobných rozhovorov na reprezentatívnej vzorke 1004 respondentov v období od 12. januára do 01. februára 2023.

KOMISIA UVEREJNILA INDEX REGIONÁLNEJ KONKURENCIESCHOPNOSTI

Komisia uverejnila index regionálnej konkurencieschopnosti (RCI). Ide o revidovanú verziu už dlho používaného nástroja, ktorý meria rozmanité aspekty konkurencieschopnosti vo všetkých regiónoch EÚ. Výsledky ukazujú, že medzi regiónmi EÚ pretrvávajú veľké rozdiely, ale takisto, že menej rozvinutým regiónom sa darí svoju konkurencieschopnosť zlepšovať. Naproti tomu výsledky prechodných regiónov sú zmiešané. Rozvinutejšie regióny sú naďalej medzi špičkou. Najnižšie hodnoty sa ešte stále sústreďujú v regiónoch východných členských štátov EÚ. V období medzi indexom z roku 2019 a z roku 2022 väčšina východných regiónov EÚ svoje výsledky naďalej zlepšovala. Sú medzi nimi regióny Pobaltia,

Chorvátska, Maďarska, Poľska a Slovenska. Naproti tomu niektoré regióny Česka, Rumunska, Slovenska a Bulharska si v porovnaní s priemerom EÚ pohoršili. Najviac konkurencieschopné sú takmer vo všetkých prípadoch regióny hlavných miest, ale v konkurencieschopnejších členských štátoch sú rozdiely oproti iným regiónom menšie. Rozdiely medzi hlavným mestom a ostatnými regiónmi môžu byť veľké, pričom mimoriadne veľké sú vo Francúzsku, v Rumunsku a na Slovensku. Z tejto skutočnosti vyplýva, že verejné politiky a investície by mali podporovať vzostupnú konvergenciu. Menej konkurencieschopným regiónom by to pomohlo zlepšiť sa a dotiahnuť sa na regióny s lepšími výsledkami a najviac konkurencieschopným re-

giónom by sa zaručili podmienky, aby mohli naďalej prekvitať. V konkurencieschopnejších regiónoch je HDP na obyvateľa vyššie. Ženy v nich majú lepšie rámcové podmienky a zároveň sú prítiažlivé pre čerstvých absolventov, keďže v nich jednoduchšie nájdú zamestnanie. Z výsledkov RCI tiež vyplýva, že regióny EÚ naďalej potrebujú podporu EÚ, aby zlepšili svoju konkurencieschopnosť a zmenšili rozdiely medzi sebou. Politika súdržnosti je hlavnou investičnou politikou EÚ na podporu regiónov, pokiaľ ide o vytváranie pracovných miest, konkurencieschopnosť podnikov, hospodársky rast, udržateľný rozvoj a zlepšovanie kvality života občanov.

SÚŤAŽE EÚ

PRIHLÁSTE SA DO NOVINÁRSKEJ SÚŤAŽE O CENU LORENZA NATALIHO ZA ŽURNALISTIKU

Od 10.03.2023 sa možno prihlásiť do významnej novinárskej súťaže EÚ o cenu Lorenza Nataliho za žurnalistiku. Novinári môžu predložiť súťažné príbehy do polnoci 28. apríla. Prihlásiť sa do súťaže je možné [onli-](#)
[ne](#). Cena uznáva a oceňuje prácu novinárov z celého sveta, ktorí sa zameriavajú na najnaliehavejšie globálne vý-
zvy. Reportéri môžu predkladať písomné, audiovizuálne alebo multimediálne diela v jednej z týchto kategórií:

- Medzinárodná cena: za reportáž v médiách so sídlom v jednej z partnerských krajín Európskej únie.
- Európska cena: za reportáž v médiách so sídlom v Európskej únii.
- Cena pre najlepšieho začínajúceho novinára: za reportáž od novinára v čase vydania mladšieho ako 30 rokov, ktorá bola uverejnená v médiu so sídlom v ktorejkoľvek z krajín oprávnených na udelenie medzinárodnej a európskej ceny.

Reportáže môžu byť v ktoromkoľvek jazyku, no mal by sa k nim priložiť preklad do jedného z jazykov súťaže, ktorými sú: angličtina, francúzština, španielčina, nemčina alebo portugalčina. Podrobné informácie o pravidlách súťaže a podmienkach účasti nájdete [tu](#).

